

CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NİN KÜLTÜR - SANAT POLİTİKASI

Kültür ve Sanat
Platformu

SUNUŞ

Parti programları, partilerin siyasi kimliğini ve hedeflerini belirleyen en temel belgelerdir. Programlar, ayrıca, somut sorunlara somut çözümler öngören metinlerdir. O nedenle, özellikle günümüzde parti programlarının, partililerin ve toplumun katılımına açık olarak yapılması son derece önemlidir.

Kendilerini birer program partisi olarak niteleyen sol, sosyal demokrat partiler program çalışmalarına büyük önem vermektedirler. Program ve tüzük kurultayları da bu partilere özgüdür.

Çözüm önerilerinin sorun yaşayan insanların katılımıyla belirlenmesi, hem çözüm önerilerinin daha sağlıklı olmasına, hem de katılımcı demokrasinin yerleşmesine katkı sağlamaktadır.

Kültür ve sanat, ne yazık ki, siyasal partilerin kamuoyunda en az bilinen program başlıklarındandır. Oysa kültürel gelişme; siyasi, ekonomik ve sosyal gelişme ile bir bütünün parçalarını oluşturur.

CHP, bu anlayışının gereği olarak, bir Kültür-Sanat Platformu oluşturmuş bulunuyor. CHP, kültürel gelişmeyi ve onun en önemli unsuru olan sanatın ve sanatçının kamu tarafından desteklenmesini savunuyor.

Özgürlükçü demokrasi yerine otoriter bir sistem kurmaya çalışan AKP Hükümeti, sanatı da vesayet altına almaya çalışıyor. Sanata ve sanatçılara yönelik sansürcü, baskıcı ve ayrımcı tutumunu yoğunlaştırarak sürdürüyor. İfade ve yaratıcı özgürlüğünü yok etmeye çalışıyor.

CHP, tüm yurttaşların kendilerini özgürce ifade edebilmelerinin ve sanatın yaygınlaşmasının önündeki bütün engelleri kaldırmayı görev bilmektedir.

CHP'nin Programında ve 2011 Seçim Bildirgesinde kültür ve sanat politikalarına ilişkin yaklaşımlarını ve çözüm önerilerini ekte sunuyoruz.

Kültür ve sanat örgütleri ve sanatçılarımız olarak, program ve seçim bildirimizde yer alan görüş ve çözümlere ilişkin değerlendirme ve önerilerinizi bizimle paylaşmanız, CHP'nin bu alandaki belge ve tasarılarını zenginleştirecektir.

Sevgi ve saygılarımla,

Ercan Karakaş
CHP Genel Başkan Yardımcısı

**Kültür ve Sanat
Platformu**

CHP Kültür ve Sanat Platformu

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Kültür - Sanat Politikası

Baskı Tarihi: 24 Kasım 2014

CHP PARTİ PROGRAMI*

CHP'NİN KÜLTÜR POLİTİKASI, BİREYSEL KÜLTÜREL HAKLARI, KÜLTÜREL ÇOĞULCULUĞU, ÖZGÜRLÜĞÜ VE DEMOKRATİKLEŞMEYİ TEMEL ALIR:

Özgürlüğü evrensel bir değer olarak gören ve korumasını bilen; kişilik haklarına saygılı, yapıcı ve yaratıcı, barışçıl ufka sahip insanı öne çıkaran,

"Kişiliğin özgürce geliştirilmesi" ile "toplumla dayanışmayı" bağdaştıran; düşünce özgürlüğü ve farklılıkları içinde ulusal birliği koruyup güçlendiren,

Kültürde asimilasyonu değil, bireysel kültürel haklara saygı içinde entegrasyonu benimseyen,

ileri bir demokratik toplum ve kültür ortamını amaçlar.

Türkiye'nin kültür varlıklarının ortaya çıkartılmasına, Türk kültürünün halkımız tarafından en yaygın biçimde özümlemesine ve kültür hazinelerimizin dünyaya daha iyi duyurulmasına özel önem verilecektir.

Din, dil, mezhep ve etnik köken farklılıklarımızın, ülkemizde ayrımcılığın değil, renkli ve zengin bir kültürün bütünlüğü çerçevesinde görülebilmesi için gerekli her türlü düzenleme yapılacaktır.

Eğitim ve yayın programlarında kültür konularına daha geniş yer verilmesi ve kültürel amaçlı faaliyetlere daha çok kaynak ayrılması sağlanacaktır.

Bu anlayışla CHP ülkemizin kültür hayatının zenginleştirilmesine ve yeniden yapılandırılmasına olanak verecek kültür kurumlarını, çağdaş bir anlayışla yeniden düzenleyecektir. Bu çerçevede Dil ve Tarih kurumları yeni bir anlayışa kavuşturulacaktır.

* 21 Aralık 2008 tarihili 14. Olağanüstü Tüzük ve Program Kurultayında kabul edilen program.

KÜLTÜR DESTEKLENECEK, AMA MÜDAHALE EDİLMYECEKTİR.

Sanatçılarımızın yaratıcılıktaki özgürlüklerine müdahale edilmeyecek, sanat kurumlarının özerkliği korunacaktır.

Sansüre son verilecek: Kültürel etkinliklerde ve sanatta sansüre son verilecek; siyasal amaçlı veya keyfi yasak ve sansür, her türlü idari öndenetim kaldırılacaktır. Bu konuda uluslararası normlarda yargı kararlarına bağlı kalınması temel alınacaktır.

Sanat yasası çıkartılacak: Evrensel sanat normları çerçevesinde sanatın özgürleşmesinin önündeki tüm yasal engellemeleri kaldırmak amacıyla Sanat Yasası oluşturulacaktır.

Sanat ve sanatçılar desteklenecek: Tüm sanat dalları, kültürel gelişmenin önemli öğeleri olarak kabul edilerek sanatçılar korunacak, gerekli kamu desteği sağlanacaktır.

Sanata özel yetenekli çocuklara en ileri düzeyde eğitim olanağı sağlanacaktır.

Telif hakları korunacak: Patent ve fikri mülkiyet ile ilgili mevzuat daha çağdaş yapıya kavuşturulacak, telif hakları korunacak, telif hakları konusunda sanatçılarımızın yaratıcılıklarının gasp edilmesinin önüne geçilecek, korsanla etkin bir şekilde mücadele edilecektir.

Vergiler inecek, sosyal güvenlik yaygınlaşacak: Kültür ve sanat alanındaki vergiler asgari düzeye çekilecek; sanatçıların, yazarların ve düşünürlerin sosyal güvenliği sağlanacaktır.

Sahne sanatları desteklenecek: Tiyatro sanatı Türkiye'nin bütün illerinde yaygınlaştırılacak, özerk bir sanat kurumu olan Devlet Tiyatroları'nda çalışan sanatçılarımızın özlük hakları ve çalışma koşulları iyileştirilecek; özel tiyatroların devlet tarafından desteklenmesi için gerekli yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Sinemaya özel destek: Sinemanın desteklenmesi ve Türk sinema endüstrisinin oluşturulmasına yönelik teşvik ve vergi kolaylığı sağlanacak; sinema sanatçılarımızın emekliliklerine ilişkin özel düzenlemeler yapılacaktır.

Türkiye sinema kurumu kurulacak: Sinema endüstrisinin gelişimindeki sürekliliğini desteklemek, sektörün uluslararası yükümlülüklerinin gereğini yerine getirmek, sinema sektörünün eğitim, yapım, dağıtım, pazarlama ve gösterim alanlarında geliştirilmesi ve güçlendirilmesi amacıyla, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip, idarî ve malî açıdan özerk, "Türkiye Sinema Kurumu" kurulacaktır.

Kültür ve sanat eğitimi, laik demokratik Cumhuriyet değerlerimizden kopmadan, çağdaş dünyayla bütünleşmeyi sağlayacak ve katılımı özendirerek bir yapıya kavuşturulacaktır.

Arkeolojik kazılara her türlü destek sağlanacaktır.

Çağdaş müzecilik geliştirilecek; kültürel mirasın, ait olduğu coğrafyada korunmasına ilişkin evrensel ilkenin yaşama geçirilmesi sağlanacaktır. Arkeolojik kazılara destek sağlanacaktır.

Madımak, hoşgörü merkezi olacak: Sivas Madımak Oteli, Alevi kültürü ve değerlerinin yansıtılmasına katkı sağlayacak çerçevede Hoşgörü Merkezi'ne dönüştürülecektir.

Yerel yönetimlere ve sivil toplum örgütlerine sanat için destek: Yerel yönetimlerin de kendi yörelerindeki kültür eserlerine sahip çıkmaları özendirilecek, sivil toplum örgütlerinin aynı amaçlı çabaları da teşvik edilecektir.

Bilgi toplumunun modern kütüphaneleri oluşturulacak: Kütüphaneler, modernleştirilerek teknolojinin gelişmiş olanaklarından yararlandırılarak ulusal eğitim ve kültür politikamızın odak merkezleri haline getirilecektir.

Halk kütüphanelerine ülkemizde yayınlanan tüm kitapların alınması, kitapevlerine kitap için özel kağıdın ayrıcalıkla tahsisi sağlanacaktır. Milli Kütüphanenin en büyük kaynağı olan Derleme Kanunu güncellenip işlerlik kazandırılarak uluslararası standartlarda bir ulusal bellek haline getirilecektir.

Okuma alışkanlığı olanlara hizmet götürmek, okuma alışkanlığı olmayanları ise teşvik etmek amacıyla gezici kütüphaneler yaygınlaştırılacak ve zenginleştirilecektir.

Sanat kurumlarına keyfi müdahalelere son: Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü'ne bağlı sanat kurumlarının siyasal amaçlar için kullanılmamaları, kuruluş amaçlarına uygun sanatsal etkinlikler içinde olmaları ve bu etkinliklerin bütün dünyada kültürümüzü tanıtıcı rol oynaması sağlanacaktır.

Sanatçıların, sanat kurumlarının yönetim bünyesinde yer almaları özendirilecektir.

Türk dilinin bilim ve evrensel kültürdeki gelişmeler doğrultusunda zenginleşmesi amaçlanacak: Türk dilinin bilim ve evrensel kültürdeki gelişmeler doğrultusunda zenginleşmesi, dilimizin kullanımı ve uygulanmasında yozlaşmanın önünün alınması hedef alınacaktır.

Atatürk'ün başlatmış olduğu Türk dilinin gücünü halktan ve kaynaklarından alarak zenginleştirilmesi, arı, yalın ve özgün yapısını koruyabilmesi; yazın, sanat ve bilimin her alanında yeterli hale gelmesi süreci kararlılıkla sürdürülecektir.

Türk Dil Kurumu ile birlikte Atatürk'ün vasiyetnamesinde yer alan Türk Tarih Kurumu'nun gerçek işlevlerini sürdürebilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılacak; Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu'nun 1980 sonrasında bozulan yapıları düzeltilerek, kurumlar yeniden eski statülerine kavuşturulacaklardır.

TARİHİ VE KÜLTÜREL ZENGİNLİĞİN KORUNMASI

Tarih ve kültür zenginliklerimizin, tarihi kültürel mirasımızın doğasını oluşturan yapısının, taşınır veya taşınmaz kültür varlıklarımızın özenle korunması, ulusal kimliğimizin ve ulus olma bilincinin korunması ile eş anlamlıdır.

CHP, bu değer ve zenginliklerin tümünü sahiplenerek, çağdaş yöntemlerle koruyarak, tüm özgün nitelikleri ve özellikleri ile gelecek nesillere aktarmayı temel görev bilmektedir.

İlke olarak, ülkemizde mevcut tüm kültürel varlıklara, sahip oldukları tarihsel bağları ve özgünlükleri ile ait oldukları yerlerde sahip çıkılacak; bu varlıklarımız korunacak, yaşatılacak ve insanlığa sunulacaktır.

Tarihi kültürel zenginliklerin korunmasına öncelik veren imar ve planlama anlayışına ağırlık verilecek; tarihsel, kültürel ve doğal SİT alanlarının

korunmasında, kent planlamasında, çevre hukukunun ve bu alandaki çağdaş normların dikkate alınmasına özen gösterilecektir.

Tarihi çevre, içinde yaşayan insanlarla beraber toplumun hizmetine sunulacaktır. Bu konuda ekonomik çerçeveyi düzenleyecek bir kurumsal ve yasal yapı da hızla oluşturulacaktır.

Ülkemizin çok çeşitli kültürel birikimini, tarih-kültür, arkeoloji ve doğa zenginliklerini, çağdaş bilimsel yöntemlerle araştıran, dengeleyen, yayan kurum ve arşiv düzeninin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Ülkemizden çıkartılmış kültür varlıklarının geri kazanılması hedef alınacaktır. Yurt dışındaki kendi tarihimize ait taşınmaz kültür varlıklarının korunması, kayıt altında tutulması, bakım ve muhafazada sorumlulukla davranılması için gerekli önlemler alınacaktır.

Tarihi zenginlik araştırmaları tamamen bilimsel çalışmalara dayandırılarak, bu süreçte görev alan birimlerin eşgüdümü sağlanacak, araştırma birim merkezlerinde ihtiyaç duyulan teknik donanım ve uzman personel eksiği hızla giderilecektir.

Tarihi kültürel zenginliklerimizin tahrip edilmelerine son verilecek, bu konuyla ilgili keyfi araştırma girişimleri konusunda denetimler sıklaştırılacaktır.

Turizm adına değerlendirilen tarihi zenginliklerimizin herhangi bir zarar görmemesi için gerekli önlemler alınacak, tarihi zenginliklerimizin tanıtımı ve korunması amacıyla kurulmuş derneklere yerel yönetimlerin katkısı da alınarak devlet desteği sağlanacaktır. Turizmin ülkenin ana gelir kaynaklarından biri olmasını sağlamak için turistlerin otel ve havaalanı arasında sıkıştırılması önlenecektir.

Tarihi kültürel zenginliklerimizin gelecek kuşaklara aktarmak üzere devralınan emanetler olduğunun bilinci ile, bu varlıklarımızı olası afetlerden korumak amacıyla, devlet bünyesinde oluşturulacak özel kurumlar aracılığıyla ihtiyaç duyulan her türlü önlem alınacaktır.

CHP 2011 SEÇİM BİLDİRGESİ

KÜLTÜR VE SANATA ÖZGÜRLÜK

- Kültürel etkinlikler ve sanatta uygulanan keyfi yasaklara ve sansüre son vereceğiz.
- Çağdaş sanat anlayışı çerçevesinde sanatın özgürleşmesinin önündeki tüm yasal engelleri kaldırmak amacıyla Sanat Yasası oluşturacağız.
- Devlet bünyesindeki sanat kurumlarının özerkliğini koruyacak, siyasi amaçlar için kullanılmalarına engel olacağız.
- Geniş katılım ile Türkiye'nin kültüre ilişkin gelecek hedeflerinin belirleneceği bir kültür strateji belgesi oluşturacağız.

SANAT VE SANATÇI İÇİN

- Sanat emekçilerinin sigorta primlerinin Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından ödenmesini sağlayacağız.
- Patent ve fikri mülkiyetle ilgili mevzuatı çağdaş bir yapıya kavuşturacağız.
- Telif Haklarını koruyacak, korsan ürünlerle etkin bir mücadele için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız.
- Kültür ve sanat alanındaki vergileri asgari düzeye çekeceğiz.
- Bütün sanatçılarımızı sosyal güvenceye kavuşturacağız.
- Sanatçıların sendikal örgütlenmesini teşvik edeceğiz.
- Devlet bünyesinde çalışan tüm sanatçılarımızın özlük haklarını ve çalışma koşullarını iyileştireceğiz.
- Özel sanat projelerini ve alternatif sanat dallarını destekleyecek ve teşvik edeceğiz.
- Geleneksel sanatları ve sanatçılarımızı güçlendirmek için gerekli maddi ve manevi desteği sağlayacağız.

*12 Haziran 2011 Türkiye Genel Seçimleri öncesinde halka sunulan bildirge.

- Sanat kurumlarının yönetimini ağırlıklı olarak sanatçılara bırakacağız.
- Türk Edebiyatı'nın yurt dışında gelişmesi amacıyla yazarlarımıza ücretsiz çeviri ve tanıtım desteği vereceğiz.
- Bağımsız sanatçıların gösterilerinin halka ulaşmasını sağlayacağız.

HERKES İÇİN KÜLTÜR VE SANAT

- Eğitimde kültür ve sanata daha geniş yer verecek, okullarda bu tip etkinliklere daha çok kaynak ayrılmasını sağlayacağız.
- Sanata özel yeteneği olan çocukları erken yaşlarda tespit ederek, yeteneklerini geliştirmeleri için en ileri düzeyde eğitim olanakları sağlayacağız.
- Tüm il ve ilçe merkezlerimizde, sanatın her dalıyla ilgilenenlerin buluşma yeri haline gelecek Kültür-Sanat Evleri açacağız.
- Yurttaşlarımızı kültür ve sanatla buluşturmak için gezici tiyatroları, sergi ve konserleri daha geniş kitlelere ulaştıracak destekler sağlayacağız.
- Büyük kentlerimizde çekim merkezi olacak, her türlü donanım ve bilişim altyapısına sahip, modern kütüphaneler oluşturacağız.
- Her kesimden tüm yurttaşlarımızı okumaya teşvik etmek amacıyla gezici kütüphaneleri yaygınlaştıracak ve zenginleştireceğiz.

KÜLTÜREL MİRASIMIZ

- Ülkemizdeki tarihsel, kültürel ve doğal birikimin gelecek kuşaklara aktarılması için kurumsal bir arşiv ve koruma sistemi oluşturacağız.
- Ülkemizden yasa dışı yollarla çıkarılmış kültür varlıklarını geri kazanmak için uluslararası düzeyde hukuki girişimlerde bulunacağız.
- 12 Eylül rejiminin çiğnediği Atatürk'ün vasiyetine sahip çıkacak, Türk Dil Kurumu ile Türk Tarih Kurumu'nu yeniden hayata geçireceğiz.

MÜZELERİMİZE SAHİP ÇIKACAĞIZ

- Çağdaş müzeciliği geliştirecek, kültürel mirasın ait olduğu coğrafyada korunması ilkesini uygulayacağız.
- Sanal müze çalışmalarına hız vereceğiz.
- Özel müzeciliğin gelişmesi için teşvik ve altyapı olanakları sunacağız.
- Yaşanmış acı olayların unutulmaması için Madımak Oteli'ni Hoşgörü Müzesi'ne, Diyarbakır Cezaevi'ni Barış Müzesi'ne dönüştüreceğiz.

SAHNE SANATLARI VE SİNEMAYA ÖZEL DESTEK

- Türk sinema endüstrisinin geliştirilmesi için teşvik ve vergi kolaylığı sağlayacağız.
- Sinema ve tiyatro gişe gelirleri üzerindeki vergileri indireceğiz.
- Türk sinemasının dünya pazarındaki rekabet gücünü artırmak için gerekli desteği sağlayacağız.
- Türkiye'de tiyatro ve sinema salonu bulunmayan illerde gerekli altyapı çalışmalarını teşvik ya da doğrudan yatırımla gerçekleştireceğiz.

ULUSAL KÜLTÜR ZENGİNLİĞİMİZDİR

Ortak kültürümüzün özü tarihimizdir, coğrafyamızdır, ulusdevlet kimliğimizdir, laik demokratik Cumhuriyetimizin temel nitelikleridir. Kültürel köklerimiz, hem "Mevlana'sı, Yunus Emre'si, Hacı Bektaş-ı Veli'si, Şeyh Edibali'si" ile 13. yüzyıl hümanizmasının insan sevgisine, Anadolu'nun kültürel zenginliğine, hem de ulusal kurtuluş mücadelemizin ahlaki ve felsefi değerlerine, Atatürk devrimlerinin çağdaş, evrensel değerlerine dayanmaktadır.

A horizontal band with a teal geometric pattern of overlapping triangles and polygons. The text is centered within this band.

**CUMHURİYET HALK PARTİSİ'NİN
KÜLTÜR - SANAT
POLİTİKASI**